

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Дніпровський інститут

Затверджую:

Директор Дніпровського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

 Анатолій КРИВОНОС

“ 18 ” квітня 20 22 р.

Схвалено на засіданні

кафедри ПСИХОЛОГІЇ

Протокол № 8

Зав. кафедри Євген ШАНТИР

“ 12 ” квітня 20 22 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія травмуючих ситуацій

Спеціальності **053 «Психологія»**
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня **перший (бакалаврський) рівень**
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: **053 «Психологія»**
(шифр і назва освітньої програми)

Розробник (-и) си­ла­бу­су навчальної дисципліни:

Колесніков Олег Миколайович доктор філософії , доцент кафедри психології

Викладач:

Колесніков Олег Миколайович доктор філософії , доцент кафедри психології

Си­ла­бу­с розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол від 02 вересня 2022р № 2

Завідувач кафедри *Шантур Євген Євгенійович* , к. мед. н. доцент кафедри психології _____
(підпис)

Керівник (гарант) освітньої програми *Канюка Галина Степанівна* – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Дніпровського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

_____
(підпис)

Си­ла­бу­с пере­ві­ре­но

. . 20 р.

Де­кан _____
(підпис)

Наталія КУЛІНЕНКО

Про­лон­го­ва­но:

на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20 /20 н.р. ( ), « » 20 р., протокол №

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Дніпровський інститут

кафедра психології

Назва курсу	Психологія травмуючих ситуацій
Викладач	Колесніков Олег Миколайович
Посада викладача	доктор філософії , доцент кафедри психології
Консультації	Щовівторка та щочтверга з 14-00 до 15-00, 12 к.

1. Анотація до курсу

У рамках курсу здобувачі вищої освіти будуть вивчати ідейно-теоретичний зміст травмуючи ситуацій. Дисципліна «Психологія травмуючи ситуацій» є частиною професійно-психологічної підготовки здобувачі вищої освіти. Він дає можливість оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками для надання професійної психологічної допомоги людям які перебувають в надзвичайній ситуації, для попередження наслідків після перебування людини в травмуючій ситуації, а також надання психологічної допомоги клієнтам, які мають наслідки, пов'язані з травматичним інцидентом.

Опис навчальної дисципліни:

Галузь знань 05 – Психологія

Спеціальність 053 – Психологія

Освітньо-професійна програма Психологія

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Загальна кількість годин – 90

2. Мета та завдання курсу

Метою курсу є формування компетентностей здобувачів вищої освіти з ознайомлення із психологічними механізмами дії травмуючої ситуації на особистість і її поведінку та особливостями психологічної допомоги клієнтам, що перенесли травмуючу ситуацію.

Завданнями курсу виступає: вивчити психологічні аспекти травмуючої ситуації; оволодіти основними знаннями, уміннями та навичками, що є основою для надання психологічної допомоги клієнтам, що перенесли травмуючу ситуацію; розвинути здібності до психологічної діагностики та виявлення наявності травмуючої ситуації в житті клієнта; сформувати уміння пошуку, аналізу та систематизації нових знань у галузі психології травмуючих ситуацій, уміння аналізувати та визначати перспективи майбутньої професійної діяльності у сфері психології травмуючих ситуацій.

3. Формат курсу

Освоєння курсу передбачає використання таких форматів: лекції; практичні заняття; виконання практичних завдань, конспектування першоджерел.

Форма підсумкового контролю: залік (індивідуальне завдання).

4. Результати навчання та форми оцінювання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- основні напрями роботи психолога з травмуючими ситуаціями;
- зміст методів роботи психолога з травмуючими ситуаціями;
- особливості та етапи роботи з клієнтами, що перенесли травмуючу ситуацію.

вміти:

- використовувати отримані теоретичні знання на практиці;
- використовувати різні методи роботи з клієнтами, що перенесли травмуючу ситуацію;
- застосовувати психодіагностичний інструментарій з клієнтами, що перенесли психотравмуючу ситуацію або перебувають в ній.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**: **інтегральні** – здатність розв’язувати комплексні проблеми в процесі здійснення психологічної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань з теорій особистості та формування еkleктивного підходу до вирішення завдань психологічної практики, оволодіння методологією наукової, науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, здатність до проведення власного самостійного наукового емпіричного дослідження, що ґрунтується на принципах академічної доброчесності, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; **загальні** – здатність до науково-дослідницької роботи; здатність до роботи в команді, здатність до аналізу та синтезу науково-технічної, природничо-наукової та загальнонаукової інформації; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; **спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – знати принципи структурної й функціональної організації психіки та психічних явищ; співробітництво з широким колом осіб для провадження професійної діяльності; здатність працювати автономно, нести відповідальність за достовірність озвученої інформації; вміння спілкуватися із різними категоріями людей, однолітками та молодшими дітьми; здатність проводити діагностичне психологічне обстеження та документувати його результати; вміти аналізувати дані психодіагностичного обстеження для виявлення органічних чи функціональних порушень психіки клієнта; узагальнювати результати обстеження; визначати адекватні та ефективні методи подальшої психологічної роботи; вміння здійснювати планування, організацію і проведення експериментально-психологічного дослідження.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота	60

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	Спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний
2022-2023	7	психологія	4	Обов’язковий компонент освітньої програми

7. Матеріально-технічне забезпечення

Невід’ємну частину курсу складає система електронного забезпечення навчання – Moodle, в якій розміщуються допоміжні матеріали до компонент дисципліни, тестові завдання для самоперевірки, вимоги до самостійної роботи.

8. Політики курсу

Дотримання норм Кодексу академічної доброчесності Запорізького національного. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної

недоброочесності. Виявлення ознак академічної недоброочесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Від усіх сторін очікується активна позиція, у тому числі, щодо пошуку можливостей виконання пропущених завдань і проходження передбачених форм контролю. Комунікації між викладачем і здобувачами вищої освіти відбувається в аудиторії, у системі електронного забезпечення навчання Moodle, а також в рамках запланованих для цього курсу консультацій.

8. Схема курсу

Тиж. / год.	Тема	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали навчально- методичного комплексу
I, 2 год.	Вступ до психології травмуючих ситуацій	Лекція	Плани лекцій, рекомендовану літературу, плани практичних занять, методичні вказівки, завдання до практичних занять, мультимедійні презентації, тематика індивідуальних завдань, запитання для підсумкового контролю, тестові завдання, розміщені в СЕЗН Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1721
II, 2 год	Посттравматичний стресовий розлад як наслідок травмуючої ситуації	Практичне заняття	
II, 2 год	Особливості психотерапевтичної роботи з клієнтами, що перенесли травмуючу ситуацію.	Лекція	
III, IV 4 год.	Напрями психотерапії в роботі з клієнтами, що перенесли травмуючу ситуацію.	Лекція	
IV, 4 год.	Суїцидальна поведінка, як форма кризисного реагування	Практичне заняття	
V, 2 год.	Депресії, як наслідок травматичного інциденту	Лекція	
VI, 2 год.	Насильство в сім'ї як вид травмуючої ситуації.	Практичне заняття	

VII, 2 год.	Методи роботи з травмуючими ситуаціями	Лекція
VIII, 2 год.	Екстрена психологічна допомога в екстремальних ситуаціях	Практичне заняття
VIII, 2 год.	Психологічна допомога дітям, що стали жертвами насильства	Лекція
IX, X 4 год.	Робота з горем	Лекція
X, 2 год.	Психологічна допомога учасникам бойових дій	Практичне заняття
XI, 2 год.	Згвалтування як вид травмуючої ситуації	Лекція
Екзаменаційна сесія	Залік	Підсумковий контроль

10. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів з курсу «Психологія травмуючих ситуацій» є сумою балів за доповіді і виконання завдань на практичних заняттях, виконання позааудиторних завдань, написання підсумкових контрольних, виконання індивідуального завдання та підсумкового контролю під час екзамену. Впродовж семестру студент отримує максимум 30 балів за кожен модуль та 40 балів при складанні екзамену. Максимальна сума – 100 балів.

Загальна система оцінювання курсу	Участь у роботі впродовж семестру/залік – 60/40 балів.
Практичні заняття	Виступи, активна участь у груповій роботі, виконання усіх завдань.
Вимоги до письмових завдань	Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на лекційних заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті.
Залік	Відповідь на теоретичні питання (20 балів) та виконання практичного завдання (20 балів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1. Корольчук М.С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Корольчук М.С. – К. : Ніка-Центр, 2009. – 580 с.
2. Розов В.І. Адаптивні антистресові технології: навч. посібник / В.І. Розов. – К. : Кондор, 2005. – 278 с.
3. Титаренко Т. Життєві кризи: технології консультування. Перша частина / Тетяна Титаренко. – К. : Главник, 2007. – 144 с. – (Психол. інструментарій).
4. Фрейд З. Я и Оно: Сочинения / Зигмунд Фрейд – Харьков : Эксмо, 2004. – 864 с.
5. Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога в кризових та екстремальних ситуаціях [Електронний ресурс] : навч. посібник [для студ. ф-ту соц. педагогіки та психології освітньо-кваліф. рівнів, "Спеціаліст", "Магістр" проф. спрям. "Психологія"] / Н.Ф. Шевченко – 2012 р. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2012/04/0024967.doc>